

ინტელექტუალური საკუთრება

ანა დალაქიშვილი

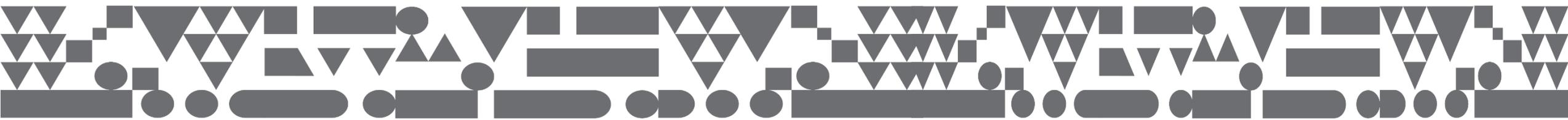
19.11.2020

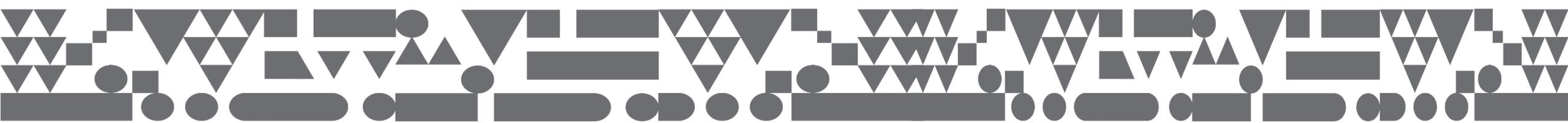
რა არის ინტელექტუალური საკუთრება?

- ✓ ადამიანის ინტელექტუალური შრომის შედეგი;
- ✓ იდეა გამოხატული მატერიალური ფორმით;
- ✓ საკუთრება;

რას იცავს ინტელექტუალური საკუთრება?

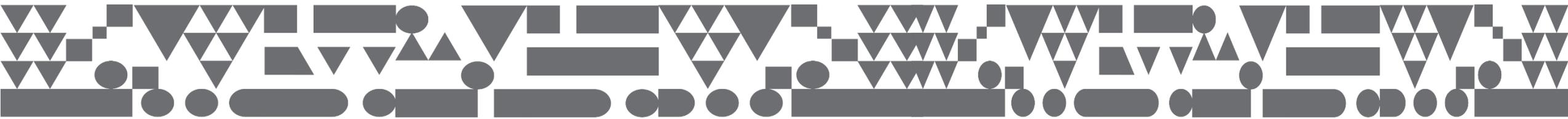

იდეა

კონცეფცია

მატერიალური
ფორმა

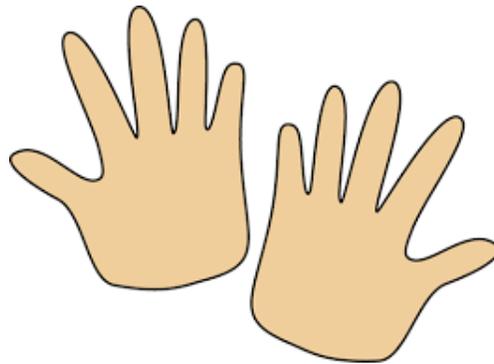

რა არის ინტელექტუალური საკუთრება ?

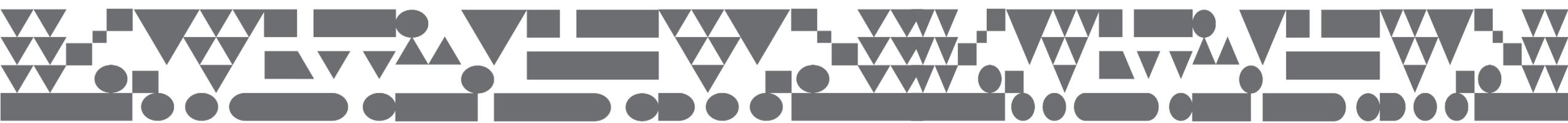
შრომის შედეგი

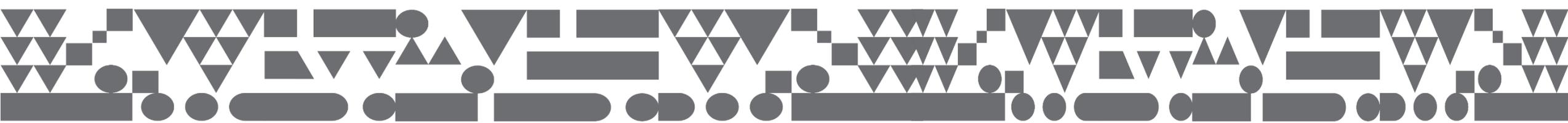
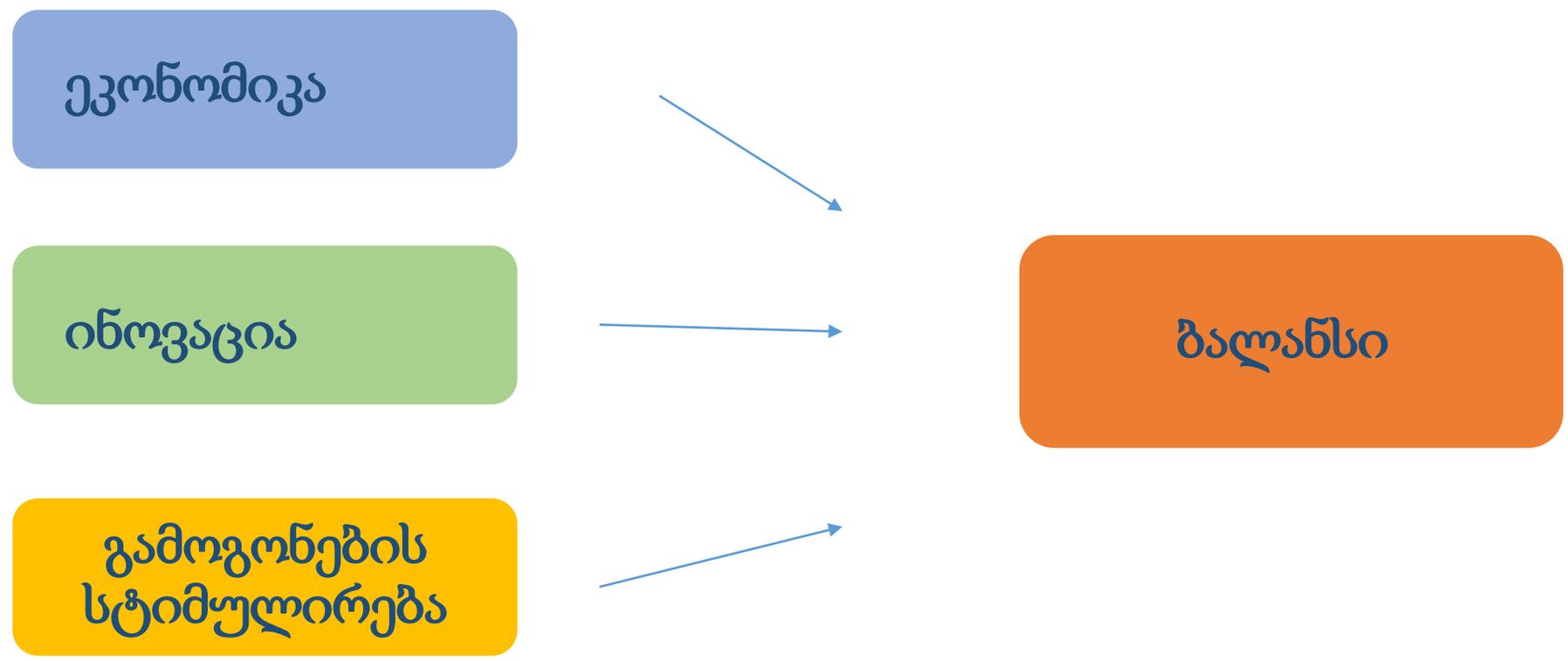
გამოხატული

საკუთრება

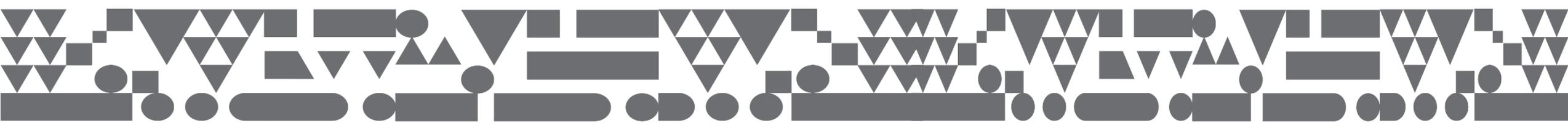

რატომ უნდა დავიცვათ ინტელექტუალური საკუთრება?

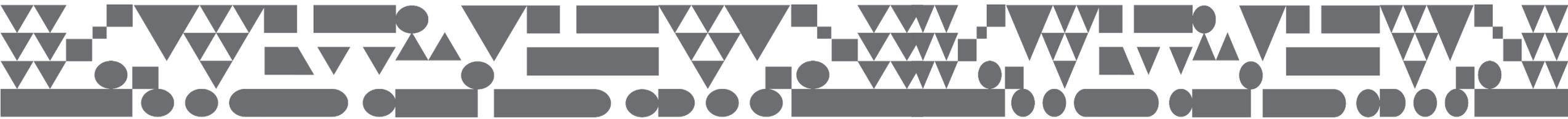
ინტელექტუალური საკუთრების ობიექტები

არსებობს თუ არა
ინტელექტუალური
საკუთრების უფლება ამ
მუსიკალურ საკრავზე?

პასუხი

დიახ, ინტელექტუალური
საკუთრების არაერთი უფლება
არსებობს მუსიკალურ საკრავზე

მიუთითეთ ობიექტები

საკრავის სახელწოდება

გარეგნული მხარე

ჩაწერილი მუსიკა

გამოგონება

პატენტი

სასაქონლო ნიშანი

დიზაინი

საავტორო უფლება

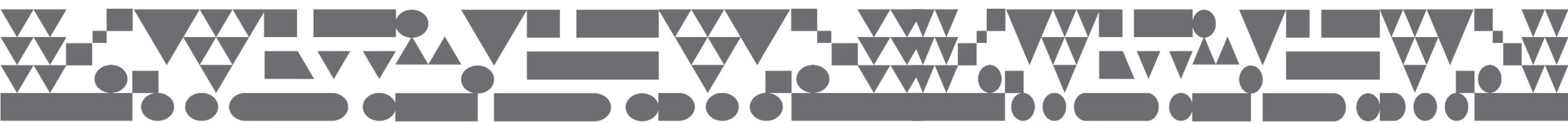
პასუხი

როდესაც გვაქვს გამოგონება - იფიქრე
პატენტზე;

როდესაც ქმნი ნივთის გარეგნულ მხარეს -
იფიქრე დიზაინზე;

როდესაც ქმნი მუსიკას - იფიქრე საავტორო
უფლებაზე;

როდესაც გინდა საქონელი განასხვაო სხვა
მწარმოებლის საქონლისგან - იფიქრე
სასაქონლო ნიშანზე

რას იცავს ინტელექტუალური საკუთრება?

სასაქონლო ნიშანი

პატენტი

დიზაინი

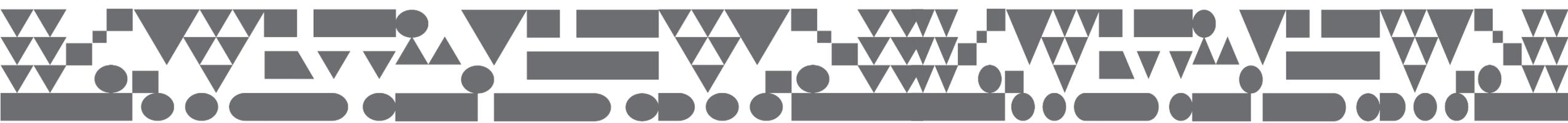
გეოგრაფიული
აღნიშვნა

ახალი ჯიშები

სამრეწველო საკუთრება

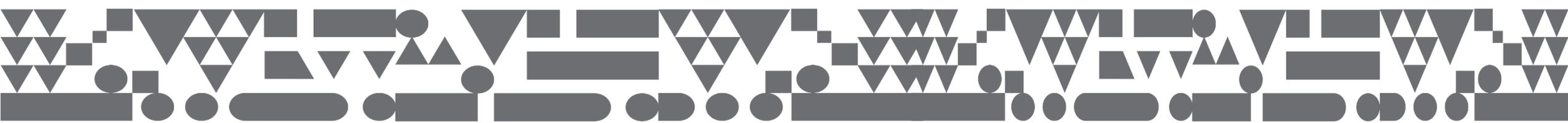
საავტორო
უფლება

საავტორო უფლებები

ლიტერატურული და მხატვრული
ნაწარმოების დაცვის შესახებ
ბერნის კონვენცია (1886წ.)

საქართველოს კანონი საავტორო
და მომიჯნავე უფლებების
შესახებ

მომიჯნავე უფლებები

- შემსრულებლები -

- ფონოგრამის ან ვიდეოგრამის დამამზადებლები და

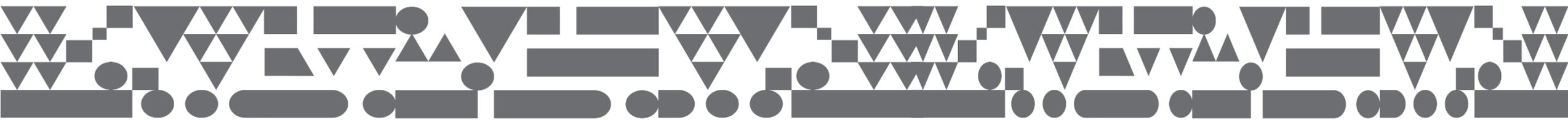

- მაუწყებლობის ორგანიზაციები.

საავტორო უფლებები

- მეცნიერების, ლიტერატურისა და ხელოვნების ნაწარმოები;
- ადამიანის ინტელექტუალური შემოქმედების შედეგი;
- ნაწარმოები უნდა იყოს **ორიგინალური**;
- უნდა იყოს **გამოხატული**;
- უფლება წარმოიშვება შექმნის მომენტიდან;

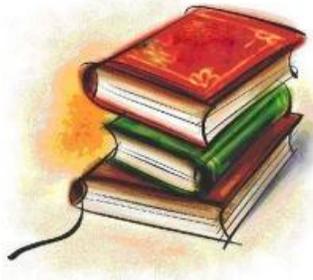
საავტორო უფლებები

- მეცნიერების, ლიტერატურისა და ხელოვნების ნაწარმოები;

კომპიუტერული პროგრამა

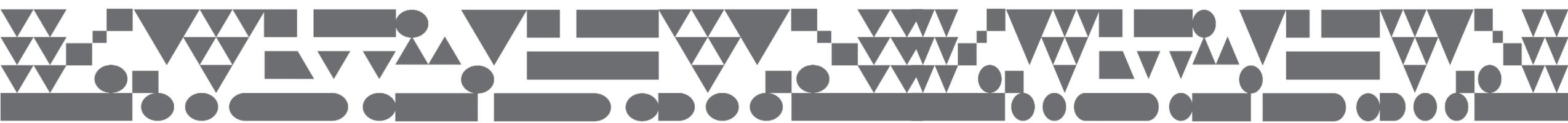
წიგნები

ქორეოგრაფიის ნაწარმოები

მუსიკალური

საავტორო უფლებები

- მეცნიერების, ლიტერატურისა და ხელოვნების ნაწარმოები;

ფოტოები

აუდიოვიზუალური ნაწარმოები

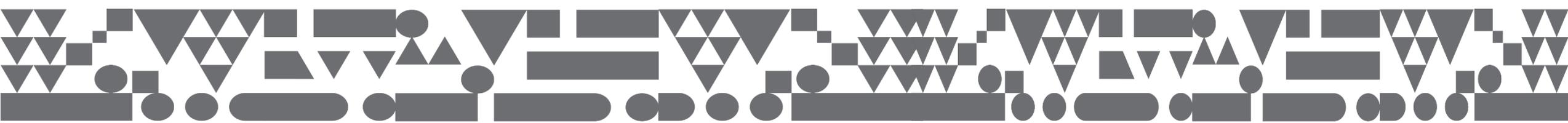
ფერწერა

სკულპტურა

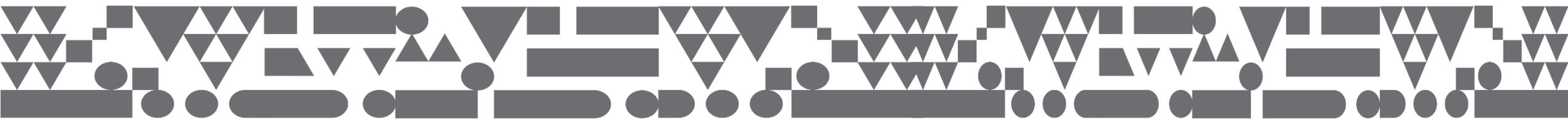

სასცენო დადგმა

გადამუშავებული ნაწარმოები

- ნაწარმოების თარგმანი სხვა ენაზე;
- ნაწარმოების ადაპტაცია, მაგ. წიგნის საფუძველზე ფილმის სცენარის შექმნა;
- მუსიკალური ნაწარმოების არანჟირება, მაგ. ფორტეპიანოსთვის შექმნილი მუსიკალური კომპოზიციის საორკესტრო ვერსიის შექმნა;
- ნაწარმოების სხვაგვარი გადამუშავება, მაგ. რომანის შემოკლებული ვერსია;
- ლიტერატურის და ხელოვნების ნაწარმოებისგან შედგენილი კრებული, მაგ. ენციკლოპედიები და ანთოლოგიები.

საავტორო უფლებები

- ადამიანის ინტელექტუალური შემოქმედების შედეგი;

ინდივიდუალური/ორიგინალური/კრეატიული

გონებრივი შრომის შედეგი

ღირებულება

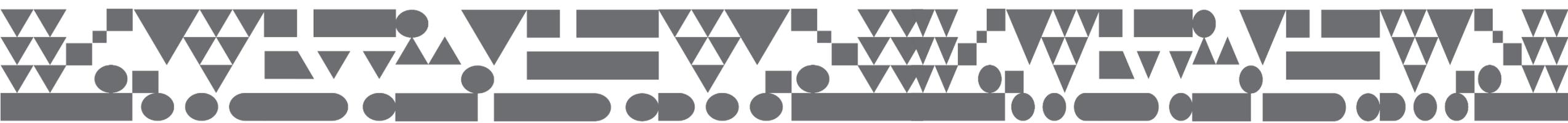
ჟანრი

ზომა

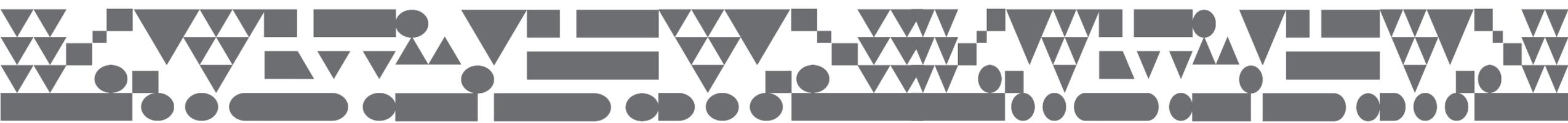
ავტორის ღვაწლი

გამოხატვის ხერხი

მიზანი

- უნდა იყოს გამოხატული;
ინდივიდუალურად გამოხატული ერთი იდეა „grand jette“

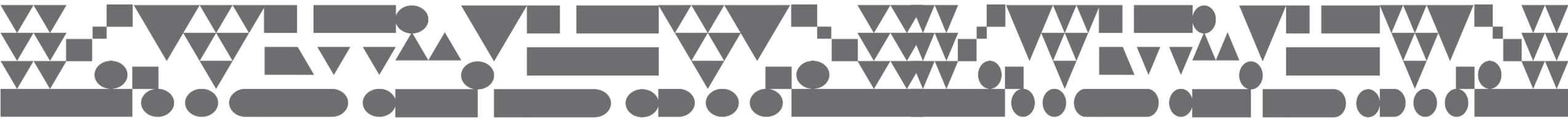

საავტორო უფლებები

- უნდა იყოს გამოხატული;
ინდივიდუალურად გამოხატული ერთი იდეა

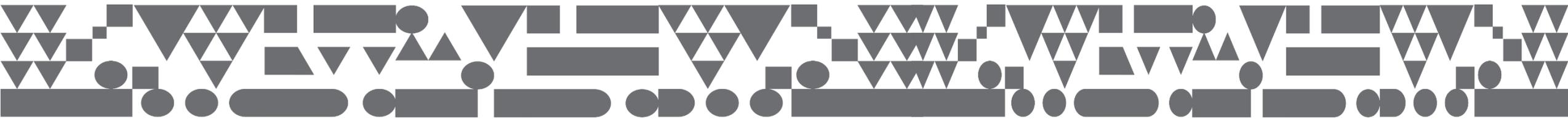
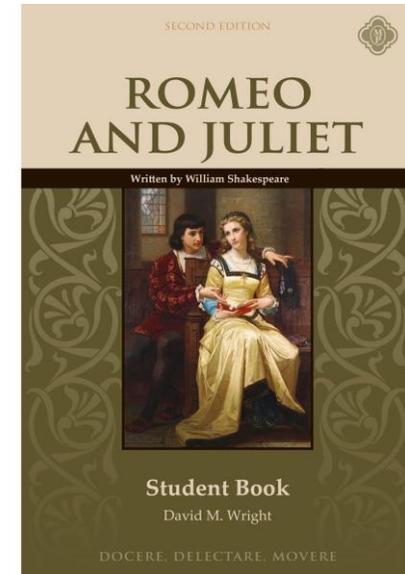
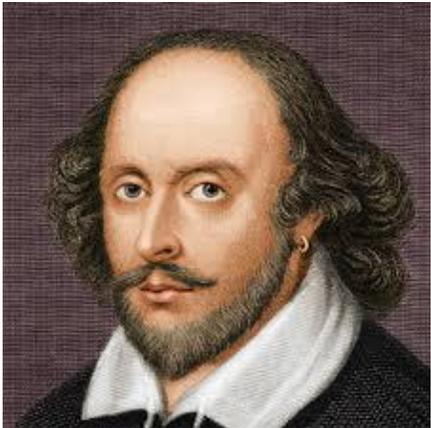
ვარსკვლავებიანი
ღამე

საავტორო უფლებები

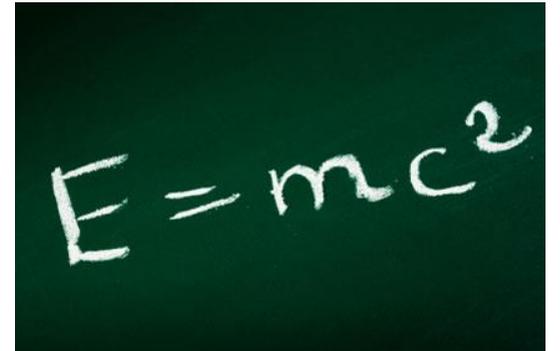
- უნდა იყოს გამოხატული;
ინდივიდუალურად გამოხატული ერთი იდეა

William Shakespeare

რაზე არ ვრცელდება საავტორო უფლება

- იდეებზე;
- მეთოდებზე;
- პროცესებზე;
- საშუალებებზე;
- კონცეფციებზე, პრინციპებზე,
- აღმოჩენებსა და ფაქტებზე,
 - მაშინაც კი, თუ ისინი გამოხატულია, აღწერილია, ახსნილია, ილუსტრირებულია ან ხორცშესხმულია ნაწარმოებში.

საავტორო უფლებები

რაზე არ ვრცელდება საავტორო უფლება

- ოფიციალურ დოკუმენტებზე (კანონები, სასამართლოს გადაწყვეტილებები) აგრეთვე მათ ოფიციალურ თარგმანებზე;
- სახელმწიფოს ოფიციალურ სიმბოლოებზე (დროშა, გერბი, ჰიმნი, ჯილდოები, ფულის ნიშნები, სახელმწიფოს სხვა ოფიციალური ნიშნები და სიმბოლოები);
- ინფორმაციებზე ფაქტებისა და მოვლენების შესახებ

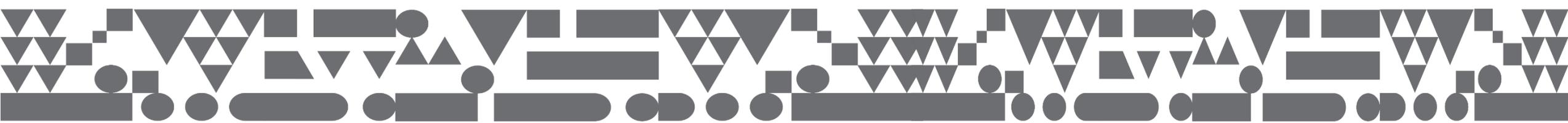
საავტორო უფლებების წარმოშობა

✓ შექმნის მომენტიდან;

✓ აუცილებელი არ არის ნაწარმოების რეგისტრაცია, სპეციალური გაფორმება ან სხვა ფორმალობათა დაცვა.

✓ უფლების განცხადებისათვის შესაძლებელია გამოყენებულ იქნას:

- ლათინური ასო C წრეწირში: ©;
- განსაკუთრებული საავტორო უფლების მფლობელის სახელი (დასახელება);
- ნაწარმოების პირველი გამოცემის წელი.

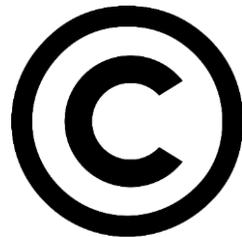

საავტორო უფლებების დაცვის მნიშვნელობა

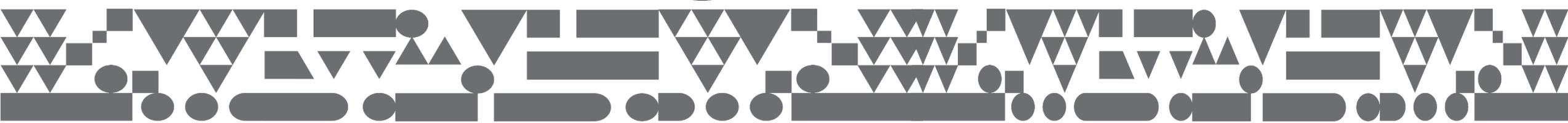

- ✓ კულტურის განვითარება;
- ✓ კრეატიულობისა და ინოვაციის ხელშეწყობა.
- ✓ ფინანსური სარგებელი საავტორო უფლებების მფლობელისათვის.

J. K. Rowling

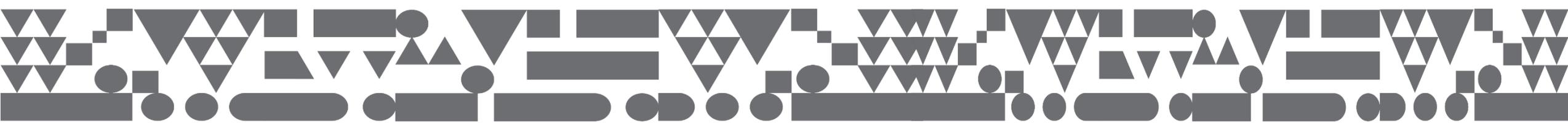

\$1.2 მილიარდი

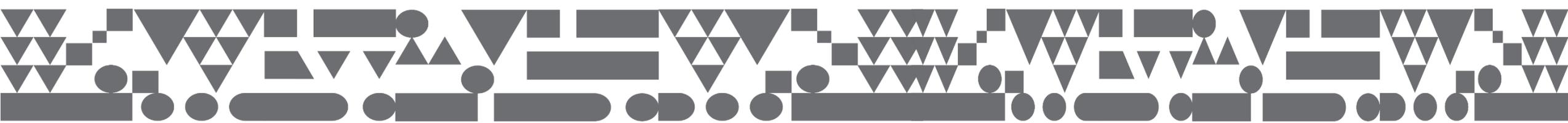
საავტორო უფლებების სახეები

- პირადი არაქონებრივი უფლებები
- ქონებრივი უფლებები

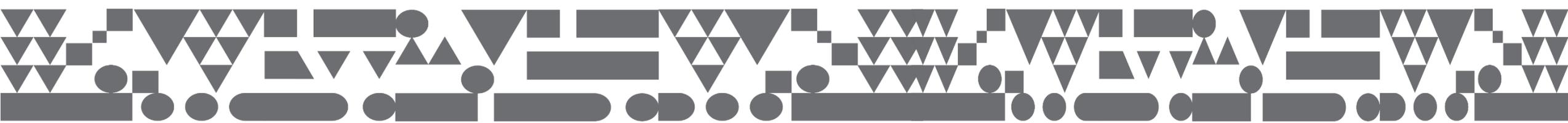
პირადი არაქონებრივი უფლებები

- ავტორობის უფლება - ნაწარმოებზე ავტორად აღიარების უფლებას.
- სახელის უფლება - საკუთარი სახელისა და გვარის, ასევე ფსევდონიმის მითითების უფლება; საკუთარი სახელის აღნიშვნაზე უარის თქმის უფლება.
- ნაწარმოების ხელშეუხებლობის უფლება - ნაწარმოებში ცვლილებების შეტანის დაუშვებლობა.
- რეპუტაციის პატივისცემის უფლება - დაცვა ნებისმიერი დამახინჯებისაგან.
- ნაწარმოების გამოხმობის უფლება - ავტორის უფლება, მოითხოვოს ნაწარმოების გამოყენების შეწყვეტა ანუ „გამოიხმოს ნაწარმოები“.

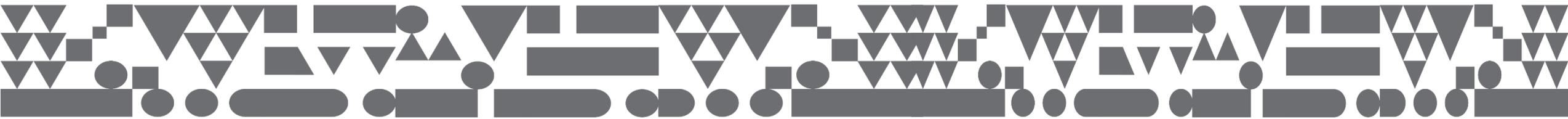
ქონებრივი უფლებები

- რეპროდუცირების უფლება
- გავრცელების უფლება
- იმპორტის უფლება
- საჯარო ჩვენების უფლება
- საჯარო შესრულების უფლება
- საჯარო გადაცემა
- თარგმანი
- გადამუშავების უფლება

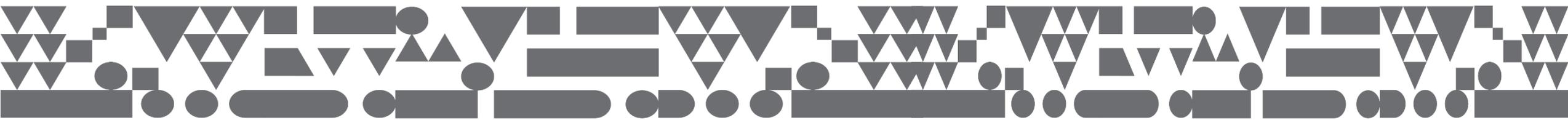
საავტორო უფლებათა მოქმედების ვადები

- საავტორო უფლება წარმოიშობა ნაწარმოების შექმნისთანავე და მოქმედებს ავტორის სიცოცხლეში და მისი გარდაცვალების შემდეგ 70 წლის განმავლობაში.

სამსახურებრივი ნაწარმოებები.

- ქონებრივი უფლებები დასაქმებულის ან შეკვეთის მიმღების მიერ შექმნილ ნაწარმოებზე, რომელიც დაკავშირებულია სამსახურებრივი მოვალეობის ან შეკვეთის შესრულებასთან, ეკუთვნის შესაბამისად დამსაქმებელს ან შემკვეთს. თუ ხელშეკრულებით სხვა რამ არ არის გათვალისწინებული .

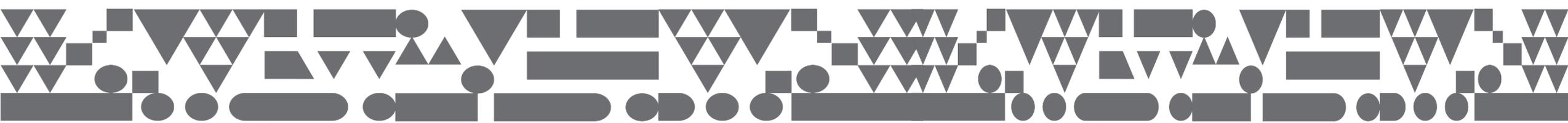

ქონებრივი უფლებების
შეზღუდვა/გამონაკლის

საჯარო ინტერესი

კერძო ინტერესი

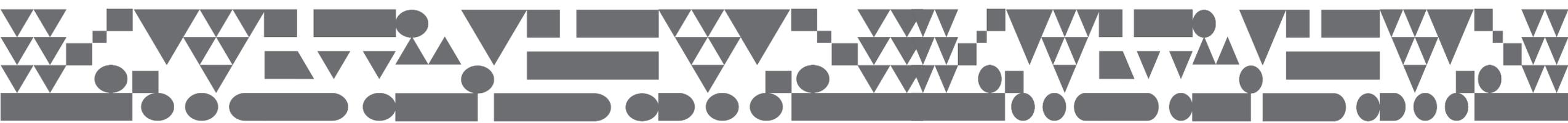
ბალანსი

**ქონებრივი უფლებების
შეზღუდვა/გამონაკლისი**

ბერნის კონვენცია

- რაზე არ ვრცელდება - გამონაკლისი (ფართე საზოგადოების ინტერესი)
- ნაწარმოებთა თავისუფალი გამოყენება (ჰონორარის გადახდის გარეშე) გარკვეული პირობებითა და გარკვეული მიზნებით, მაგალითად, სასწავლო პროცესში, კვლევის მიზნით ან სიახლეების შესახებ რეპორტაჟებში გამოსაყენებლად;
(ვიწრო ინტერესი - კონკრეტული მიზნით)
- ნაწარმოებების გარკვეული სახით გამოყენება ნებართვის გარეშე, მაგრამ სამართლიანი ანაზღაურების პირობით - ჰონორარით (იძულებითი ლიცენზირება)

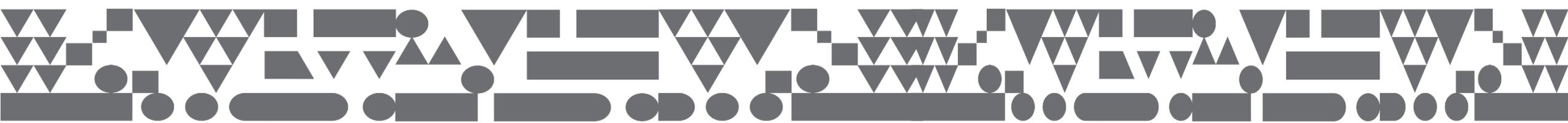

**ქონებრივი უფლებების
შეზღუდვა/გამონაკლის**

რეპროდუცირება პირადი სარგებლობისთვის

- ნებისმიერი სახის ნაწარმოები, გარდა:

- არქიტექტორული ნაწარმოები - პირადი გამოყენება;
- ელექტრონული ბაზები - შინაარსი და არსი
- კომპიუტერული პროგრამები
- წიგნები (მთლიანად), ნოტები - მცირედი მონაკვეთის გამოყენების აზრი არ არსებობს, სახვითი ხელოვნების
- აუდიოვიზუალური ნაწარმოების, ფონოგრამაზე ან ვიდეოგრამაზე ჩაწერილი ნაწარმოების რეპროდუცირებისას.

ციტირება

დაშვებულია ავტორის ან საავტორო უფლების სხვა მფლობელის თანხმობისა და მისთვის საავტორო ჰონორარის გადახდის გარეშე, მაგრამ გამოყენებული ნაწარმოების ავტორისა და დასესხების წყაროს აუცილებელი მითითებით:

ციტირება სამეცნიერო, კვლევითი პოლემიკური, კრიტიკული და საინფორმაციო მიზნებისათვის, მხოლოდ იმ მოცულობით, რომელიც გამართლებულია ციტირების მიზნით, გაზეთებიდან და ჟურნალებიდან მოკლე ნაწყვეტების ბეჭდვითი მიმოხილვისათვის რეპროდუცირების ჩათვლით;

ნაწარმოების გამოყენება პედაგოგიურ პროცესში ილუსტრაციის, რაიმეს გაფორმების მიზნით.

მადლობა ყურადღებისთვის!

